

Pokusili jsme se objasnit ekonomické aspekty volného pohybu pracovníků. Lze říci, že otevření pracovního trhu má na národní hospodářství obecně pozitivní dopad prostřednictvím přispění k růstu hrubého domácího produktu. Tento důsledek liberalizace pracovního trhu se ovšem projevuje až ve středním případně dlouhém období. V krátkém období může naopak dojít k nárůstu míry nezaměstnanosti. Právě obava z vyšší nezaměstnanosti je přitom jedním z nejvýznamnějších argumentů pro regulaci přístupu pracovníků na národní pracovní trh.

Zabývali jsme se právní úpravou volného pohybu pracovníků v komunitárním právu, jak primárním, tak i sekundárním. Vysvětlili jsme na konkrétních příkladech pojmy přímé a skryté diskriminace, která je v rámci Evropské unie zakázána obecně i v oblasti volného pohybu pracovníků. Definovali jsme pracovníka jako osobu, která vykonává činnost pro svého zaměstnavatele, dle jeho pokynů a za odměnu. Vysvětlili jsme teoretické možnosti a snahu členských států o omezování volného pohybu pracovníků v Evropské unii z důvodu ochrany veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti, ochrany zdraví a zaměstnávání ve veřejné správě.

První spíše teoretickou část jsme doplnili popisem jednotlivých vln rozšíření a hospodářské situace, za které se při rozšíření nacházely členské a přistupující státy. Zabývali jsme se vztahem ekonomické vyspělosti k přechodným ustanovením, která byla při rozšíření přijata. Podrobněji jsme popsali situaci po předposledním a posledním (takzvaném východním) rozšíření a fungování přijatého modelu 2 + 3 + 2.

Ve třetí části jsme se věnovali vývoji v Německu a v Rakousku. Právě tyto dvě země jsou nejlepším příkladem střetu protichůdných zájmů ve vztahu k volnému pohybu pracovníků. Na jedné straně je zde potřeba zaručit budoucí hospodářský růst a dostatek pracovních sil ve všech oborech. Na straně druhé obavy ze mzdového dumpingu a ztráty pracovních příležitostí pro domácí pracovníky. Výsledkem tohoto rozporu je prozatím zachování přechodných ustanovení týkajících se volného pohybu pracovníků a ochrana domácího pracovního trhu. Tlak na odstranění dosavadních bariér zejména ze strany zaměstnavatelů ovšem roste. Taky proto se německá vláda rozhodla alespoň pro částečné zpřístupnění svého pracovního trhu, aby tak vyřešila akutní nedostatek pracovních sil. Rakousko v tomto ohledu zůstává poněkud konzervativnější a lze říci, že svůj pracovní trh chrání nejpřísněji ze všech členských států Evropské unie.